

“El parc eòlic no fa perdre turisme i n’hi ha que se’l venen a mirar”

Mikael Smed, alcalde de Vordingborg, a Dinamarca, on estan a punt de començar a generar energia eòlica amb un parc marí EPA.

Al nord de la Costa Brava, municipis, veïns i, sobretot, el sector de l’hostaleria miren amb recel els plans d’un parc eòlic marí flotant, el Tramuntana, davant la badia de Roses i visible, fins i tot, des de l’Estartit i les illes Medes fins al cap de Creus. És un projecte que seria el primer d’aquestes característiques a Catalunya, i pioner a la resta de l’Estat espanyol. Ja n’hi ha un d’ibèric, a la costa atlàntica portuguesa de Viana do Castelo, amb 25 MW instal·lats. El projecte de Parc Tramuntana en preveia, inicialment, 500, només una quarta part dels 2.000 que poden generar els dos reactors de les centrals nuclears d’Ascó. Però per mirar de desencallar la

tramitació, els promotors han plantejat engegar l’experiència amb una prova pilot de només tres molins elèctrics de vent, previs als 32 addicionals que s’instal·larien a més llarg termini si la cosa té èxit. Al litoral gironí, la zona més idònia per a la generació eòlica basada en la tòpica, pertinaç i real tramuntana –agregada o amestralada, segons el dia–, els números surten rodons per a la instal·lació. Però hi ha un neguit comprensible en el territori sobre el possible impacte turístic.

Ens hem topat amb la possibilitat d’entrevistar un alcalde danès, Mikael Smed, d’una zona que és menys turística que la Costa Brava, però també, i que ja té un parc eòlic marí, de 600 MW davant el litoral de Vordingborg, al sud del país. Una zona on ens explica que el turisme no ha fugit, sinó que n’arriba de complementari, encuriósit per les aeroturbines. I han arribat a acords amb els pescadors, han generat nous llocs de treball, i ho entomen com a opció per prescindir d’energies contaminants, basades en combustibles fòssils o de procedència russa, ara que tothom està convençut que cal aïllar Putin.

El projecte a tocar de la costa de Vordingborg va ser idea del govern danès, o de la companyia? La idea va partir del govern danès. La companyia estava fent prospeccions en una altra àrea de la mar Bàltica. Però el va adaptar a la nostra zona i el govern el va acceptar. Es podria dir que el govern danès va haver de competir per atraure la inversió, finalment, a la seva costa? Particularment, per a la primera fase d’aquest projecte, era una iniciativa del govern danès que es va obrir a la lliure concurrència d’empreses energètiques interessades a tirar endavant el parc eòlic marí. He llegit que Dinamarca ha aprovat per llei deixar d’explotar jaciments petrolífers o de gas natural en sòl o aigües daneses amb vista a l’any 2050. Sembla arriscat renunciar a una font d’energia i, a més, de negoci per a l’Estat. Sí, exactament és així. El govern danès ha promogut una llei contra el canvi climàtic, que ho preveu a mitjan segle XXI. Està aprovada. Tot i que potser en la situació actual, que està canviant amb el conflicte entre Rússia i Ucraïna, es veu diferent. Però encara ens mantenim en la idea de prescindir de la producció d’aquí a tres dècades. Ens agradaria aprofitar molta més producció d’energia eòlica, o fotovoltaica o amb altres fonts renovables que s’hagin pogut inventar en els pròxims anys i que es puguin implementar. Tenen l’opció d’aprofitar també l’energia marina, de l’onatge o les marees? Hi ha altres opcions sobre la taula, però ara mateix són menys eficients o menys viables econòmicament. Encara, potser. Ara mateix són molt cares d’implantar, i no generarien tanta energia com els molins aerogeneradors. Per a nosaltres, a Dinamarca, actualment la prioritat sobretot és l’eòlica i, en segon lloc, la fotovoltaica. Pensa que hem estat lents, que hem esperat massa anys a apostar per les energies netes, fins que ens hem trobat amb la crisi climàtica i ara, a més, amb els problemes de subministrament de petroli i gas derivats de la guerra entre Rússia i Ucraïna? El problema principal és que fins fa relativament poc temps només hi ha hagut un petit grup de persones i científics que

alertaven que s'havien de prendre decisions amb urgència. I a Europa no hem estat prou ràpids. Espero que entre la crisi climàtica i l'altre conflicte temporal fem les coses millor d'ara endavant. Quin és el potencial de producció d'eòlica a la mar Bàltica, a més d'aquest primer projecte de 600 MW? Disposen d'espai per a més parcs? El nostre govern ja disposa d'una segona àrea on s'han fet estudis, anomenada Kriegers Flak II. Al costat de la zona que ja està a punt. I altres projectes. D'aquí a cinc o set anys podria estar produint. I molt abans en desenvolupament. Hi ha un gran potencial pel que fa a parcs eòlics marins, i hi haurem d'apostar perquè per a nosaltres és una solució millor que no pas sobre terra ferma. Sobre terra, l'aposta a Dinamarca és construir parcs fotovoltaics. I fins i tot també parcs solars sobre el mar. Encara que no disposem d'una legislació prevista a fons sobre instal·lacions. Van trigar molt de temps –anys, mesos– a disposar d'una planificació aprovada, d'una legislació que donés el vistiplau a aquesta instal·lació eòlica marina? A Vordingborg hem estat treballant per triar les empreses que instal·lessin els molins, triar-ne les coordenades, i donar-los el vistiplau durant vuit anys, ben bé, des que vam saber que es podien i s'havien d'aixecar, i fins que hem tingut el parc eòlic a punt. No es fa sol per si mateix. Cal recerca, legislació. Els governs i les autoritats hauran d'accelerar les tramitacions, com comentàvem abans, i escurçar terminis per fer les coses millor i aprofitar el potencial eòlic i energètic de cada zona d'una manera més òptima a partir d'ara. Podríem dir, doncs, que van començar la planificació en plena crisi econòmica financera i hipotecària, fa una dècada, i ara tenen la instal·lació a punt, després de les crisis de la covid-19 i l'actual emergència energètica? Sí, crec recordar que les primeres notícies ens van arribar el 2008 o 2009. Potser es va començar a planificar abans i tot. És massa temps des del començament fins a la realitat final. Les autoritats locals reben alguna mena de compensació energètica pel fet de suportar les instal·lacions a prop de la seva costa? No, no hi ha cap compensació pel fet que estan sobre el llit marí. Potser en rebriem alguna si estiguessin sobre terrenys municipals, o de propietat privada. Però per a la societat, o la nostra comunitat local, és una cosa bona. Triem tenir energia neta i creem nous llocs de treball. I això és important també per a nosaltres. I tenim molt de turisme, que visita els nostres penya-segats. No tenim gaires platges on prendre el sol tot el dia, però sí zones naturals i senders per caminar i gaudir de les vistes. I no hem trobat turistes amoïnats pel parc eòlic. No hem tingut menys turisme a causa de la instal·lació i sí més llocs de treball gràcies a ella, és el meu resum. Pot ser, pel que diu, que fins i tot hagin rebut més turistes encuriosits per veure la instal·lació? També. L'empresa que s'ha encarregat de la instal·lació ha instal·lat alguns monòlits informatius que expliquen les característiques del projecte energètic. No ens ha fet perdre turisme. Ja hi ha gent que s'ho ve a mirar, i quan estigui en marxa, produint i fins i tot vagi a més, aviat, pot ser una font complementària d'interès per atreure nous turistes. La planificació i els permisos han anat lents, però la construcció, malgrat l'impacte de les restriccions de la covid-19, ha trigat tot just un any... Havien fet alguns treballs previs, per als fonaments, però la construcció i instal·lació dels aerogeneradors ha anat molt ràpida. Si tot està en ordre, avança de pressa. El segon projecte podria anar més de pressa? Podria ser que el nostre govern donés el vistiplau aviat a la segona fase, que més o menys tindria la mateixa potència, de 60 MW més afegits al parc que ja està preparat. Entenc que la instal·lació ja està feta, però encara no està injectant l'energia a la xarxa? Està a punt. A la tardor es va fer una inauguració formal, quan ja estava a punt. I esperem que s'incorpori a la xarxa aviat. Aleshores, encara no han pogut gaudir d'estalvis en la factura municipal, o les domèstiques? Encara no. L'electricitat aquí també s'ha encarat. Hem tingut uns mesos amb menys vent del que és habitual i n'hem hagut d'importar, crec que sobretot des d'Alemanya, que també en genera amb l'eòlica, però també amb gas rus... És el que tenim. Gas rus, carbó... Exactament. Tot això són bones raons per mirar de disposar de parcs eòlics propis. Em comentava fa un moment que les turbines es veuen des de la costa. Però gaire a prop, o de lluny? La més propera és aproximadament a 15 quilòmetres de la costa. Hi ha altres llocs, a Dinamarca, on s'està plantejant aixecar-ne a tot just 2 o 3 quilòmetres mar endins, i això genera inquietud a propietaris que viuen a prop de la costa, que, de fet, no són posseïdors de les vistes, però se les senten seves. A menys distància, es veurien més a prop. Però a 10 o 15 quilòmetres, a Dinamarca no tenim dubtes sobre el seu impacte mínim. A la Costa Brava també es parla del possible impacte sobre la pesca, amb zones d'exclusió per al trànsit de vaixells, que en el seu cas també afecta corredors amb Alemanya o Suècia. Com ho estan gestionant a Dinamarca? No hi ha problemes sobre les fronteres marítimes o respecte al trànsit de línies regulars de vaixells de passatgers. Han de navegar a una certa distància i ja està. Els pescadors, al voltant de les zones afectades pel parc eòlic, han de respectar unes

distàncies de seguretat respecte als aerogeneradors, però també es preveuen unes mesures de compensació per a la pesca. Han estat implicats en tot el procés i s'han negociat mesures compensatòries per la reducció de superfície hàbil per a la pesca. Però també hi ha un retorn positiu pel que fa a la proliferació i regeneració de peixos. En quin sentit? Si ens ho tornem a mirar des d'un punt de vista positiu, els parcs eòlics marins poden habilitar espais segurs i camins perquè les espècies marines criïn. Especialment, a la mar Bàltica, era una necessitat. I tornem al que comentava abans. Millores per a l'ocupació local amb la generació. Millores per als pescadors locals, perquè disposin de peix. S'ha d'anar trobant quins problemes es poden generar, els interessos en joc i les dificultats a salvar en el procés, i trobar-hi solució. És necessari que tothom s'hi impliqui i parlar-ne. Potser una solució paral·lela serien els vaixells amb tracció elèctrica, perquè els pescadors s'estalviessin el gasoil alhora... Arribarà algun dia, i seria una bona solució complementària. Arribem al final de la conversa, i m'han dit que voldria venir a la Costa Brava. Aviat el veurem per aquí? Sí, m'agradaria venir per aquí, si no aquest any, el que ve. I a veure si avança el parc eòlic. De fet, ja la vaig visitar fa alguns anys.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 20-04-2022, Pàgina 14

-El Punt Avui. Nacional 20-04-2022, Pàgina 14

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2128504-el-parc-eolic-no-fa-perdre-turisme-i-n-hi-ha-que-se-l-venen-a-mirar.html>